

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16C/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120202251
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8120202251.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: A.. S. Z., E.. X.X.XXXX, I. O. XX, XXX XX S., zastúpená Z. Z., E.. XX.X.XXXX, I. O. XX, XXX XX S., proti žalovanému: TOBRUK, s.r.o., I. Olbrachta 898/3, 911 01 Trenčín, IČO: 50 673 220, právne zastúpený JUDr. Jurajom Klimčom, advokátom so sídlom v Trenčianskych Tepliciach, Štefánikova 9, o určenie nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že žalobkyňa ako vlastníčka parciel T. XX W. T. XX, katastrálne územie F. a každý ďalší vlastníak a užívateľ týchto parciel majú právo zodpovedajúceho vecnému bremenu - právo prechodu, prejazdu a parkovania na parcele T. X/X, ostatné plochy o výmere 52m², nachádzajúce sa v katastrálnom území F., vytýčenej podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX na parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 486 m² a parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 836 m², nachádzajúce sa na LV č. XXX, katastrálne územie F..

II. Žalovaný a každý ďalší vlastníak pozemku, na ktoré sa vzťahuje toto vecné právo je povinný strpieť výkon práva prechodu, prejazdu a parkovania žalobcov cez parcelu T. X/X, ostatné plochy o výmere 52m² nachádzajúce sa v katastrálnom území F., vytýčenú podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX na parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 486 m² a parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 836 m², nachádzajúce sa na LV č. XXX, katastrálne územie F..

III. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Právni predchodcovia žalobkyne (Z. Z. a A.. A. Z.) pôvodne žalobou doručenou súdu dňa 19.11.2014 žiadali, aby súd určil, že žalobcovia ako vlastníci parciel T. XX W. T. XX majú právo zodpovedajúceho vecnému bremenu - právo prechodu, prejazdu a parkovania na parcele T. X/X, ostatné plochy o výmere 52m², nachádzajúce sa v katastrálnom území F., vytýčenej podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX na parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 486 m² a parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 836 m², nachádzajúce sa na LV č. XXX, katastrálne územie F. s tým, že žalovaní (pôvodne žalovaná v 1. rade W. Z. a žalovaný v 2. rade A. Z.) sú povinní strpieť výkon práva prechodu, prejazdu a parkovania žalobcov cez parcelu T. X/X, ostatné plochy o výmere 52m² nachádzajúce sa v katastrálnom území F., vytýčenú podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX na parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 486 m² a parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 836 m², nachádzajúce sa na LV č. XXX, katastrálne územie F..

2. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 15. 10. 1980 nadobudli do svojho vlastníctva na základe kúpnej zmluvy od svojho otca a tiež svokra A. Z. nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXX do bezpodielového

spoluvlastníctva manželov a to parcelu č. T. XX, zastavané plochy a nádvoria, teraz vo výške 486 m² a parcelu č. T. XX, zastavané plochy a nádvoria, teraz o výmere 836 m² v kat. úz. F.. Na vyššie uvedených nehnuteľnostiach uvažovali s postavením nového rodinného domu, ktorý aj neskôr na nich postavili. Okresný národný výbor - odbor výstavby a územného plánovania Prešov v územnom rozhodnutí o umiestnení stavby č. výst. XXXX/XXXX zo dňa 3.11.1980 určili v bode č. 1, že prístup na pozemok bude riešený zo štátnej cesty S.- Z. cez pozemok parc. č. C. X o šírke 5 m. ako ďalšia podmienky v bode 12. Tohto rozhodnutia bolo určené, aby k žiadosti o stavebné povolenie stavebník predložil od OSC Prešov (Okresná správa ciest Prešov) podmienky pre výjazd na štátnu cestu. Okresná správa ciest Prešov vo svojom vyjadrení k zriadeniu vjazdu do dvora zo dňa 7.11.1980 vydala súhlas na zriadenie vjazdu do dvora cez parcelu č. X za podmienok, že vstupná brána bude prevedená tak, aby táto sa otvárala do dvora. Tiež, aby v prípade rekonštrukcií - rozšírenia cesty cez parcelu č. X upravil si žiadateľ nový vjazd, ktorý bude vyhovovať požiadavkám štátnej cesty na vlastný náklad. Dňa 9.12.1980 Odbor výstavby a územného plánovania Okresného národného výboru v Prešove vydal stavebné povolenie č. K.S. XXXX/XX Z. Z. a A. X. X. na stavbu rodinného domu v súlade s platným územným rozhodnutím č. XXXX/XX zo dňa 3.11.1980. V tomto povolení v časti osobitné podmienky je uvedené: Vstupná brána bude predvedená tak, aby sa otvárala do dvora a v prípade rekonštrukcií - rozšírenia cesty cez parcelu č. X upraví si žiadateľ nový vjazd, ktorý bude vyhovovať požiadavkám štátnej cesty na vlastný náklad. Územné konanie a stavebné povolenie bolo predvedené za účasti vlastníkov susediacich parciel a bolo doručené W. A., F. Č. X a A. Z., F. Č. X, ktorá je právnou predchodkyňou žalovaných v 1. a 2. rade. Žiadny z účastníkov konania (ani vtedajšia majiteľka parcely č. X A. Z.) nemal k stavebnému konaniu výhrady. V súlade s vyššie uvedenými dokumentmi bola realizovaná výstavba rodinného domu spolu s oplatením, s úpravou a zriadením vjazdu do dvora cez parcelu č. T. X. Tento vjazd bol a je jediným možným prístupom umožňujúcim vjazd na parcelu č. T. XX a parcelu č. T. XX, kde je postavený rodinný dom. Dozvedeli sa, že na Okresnom súde v Prešove je vedené konanie sp. zn. 12C/50/2014 o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva medzi žalobcom W. Z. a žalovaným A. Z.. Vzhľadom na to, že si chcú dať zapísať právo zodpovedajúce vecnému premenu, ktoré nadobudli vydržaním do katastra nehnuteľnosti, majú naliehavý právny záujem na určení súdom, že nadobudli právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním - právo prechodu, prejazdu a parkovania po časti parcely č. X, teraz označenej ako parcela č. T. X/X, ostatné plochy v kat. území S.. Parcela je vytyčená geometrickým plánom č. XXX/XXXX zo dňa 11.11.2014, ktorý vyhotovilo Združenie geodetov GEOGRAF, so sídlom Konštantínova 6, Prešov o výmere 52 m². Od roku 1980, teda počas tridsaťštyri rokov, prechod a prejazd po tejto ceste užívali nerušené a v dobrej viere doposiaľ. Vjazd upravili, vyrovnali terén, zveľadili, oplotili a vybudovali betónovú cestu s asfaltovým povrchom. Počas spomenutých 34 rokov žiadny z odporcov, ani z ich právnych predchodcov nenamietal neoprávnené užívanie ich nehnuteľnosti tým spôsobom, že prechádzali a jazdili po parcele v ich vlastníctve. Fakticky odporcovia ani ich právni predchodcovia sami prejazd nikdy neužívali. Na parcele č. T. X/X slúžiacej teraz ako vjazd k rodinnému domu bola uložená len nahromadená odpadová betónová suť zarastená krovím a nehnuteľnosť sa nedala využívať. Vzhľadom k tomu, že parcela č. X bola položená oproti štátnej ceste X/XX bola cca 2 metre nižšie, nebol možný na ňu ani prístup. Toto potvrdzuje aj označenie spôsobu využitia pozemku XX, čo znamená, že sa jedná o pozemok, na ktorom sú skaly, svahy, rokliny, výmole, vysoké medzi s krovím alebo kamením alebo plochy, ktoré neposkytujú trvalý úžitok. Vjazd k rodinnému domu teda používali a aj súčasne používajú bez akýchkoľvek požiadaviek alebo výhrad tretích osôb (vlastníkov pozemku alebo ich právnych predchodcov). Vzhľadom na to, že uplynutím desaťročnej pokojnej, nepretržitej a dobromyseľnej držby vydržaním nadobudli k predmetnej nehnuteľnosti právo zodpovedajúce vecnému bremenu - právo prechodu, prejazdu a parkovania na parcele č. T. X/X podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX navrhli žalobe vyhovieť.

3. K žalobe sa písomným podaním doručeným súdu 22.12.2014 vyjadril pôvodne žalovaný v 2. rade A. Z., ktorý uviedol, že má vedomosť o tom, že žalobcovia využívali prechod a vjazd k svojim nehnuteľnostiam cez parcelu D.-T. X nachádzajúcu sa v k. ú. S. a to ešte v čase, keď on nebol spoluvlastníkom parcely.

4. K žalobe sa za v tom čase za pôvodne žalovaného v 1. rade spoločnosť SVEN-EKO s.r.o. vyjadril jej právny zástupca, ktorý uviedol, že u žalobcov absentuje dobrá viera, že im dané právo patrí. Namietal, že nie je pravda, že by právni predchodcovia žalovaného inkriminovanú parcelu nikdy neužívali, pričom na tejto parcele bola skladovaná betónová suť, čo je legálnou formou využívania pozemku. Dôvodil, že žalobcovia ignorovali ponuku na odkúpenie dotknutej parcely za 5eur/m². Navrhol žalobu zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania.

5. Súd prvej inštancie pôvodne vykonal dokazovanie výsluchom svedkov ako aj listinnými dôkazmi konštatovaním, že na č. I. 1 a nasledujúcich sa nachádza samotná žaloba o určenie nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním, na č. I. 4 sa nachádza notárska zápisnica N 833/80, Nz 903/80, na č. I. 5 sa nachádza územné rozhodnutie o umiestnení stavby z 3.11.1980, na č. I. 7 sa nachádza zriadenie vjazdu do dvora - pripomienky z Okresnej správy ciest Prešov zo dňa 7.11.1980, na č. I. 8 sa nachádza stavebné povolenie zo dňa 9.12.1980 na výstavbu rodinného domu a garáže, na č. I. 10 sa nachádza list vlastníctva č. 349 k predmetným nehnuteľnostiam, na č. I. 21 je vyjadrenie žalovaného v 2. rade, pána A. Z. k žalobe, na č. I. 22 je vyjadrenie O.. O. D. k žalobe, na č. I. 23 je návrh na zámenu účastníka v konaní o určenie nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním zo strany pôvodných žalobcov pána Z. Z. a A.. A. Z., na č. I. 23 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 10C/395/2014-23 zo dňa 18.2.2015, ktorým bolo pripustené, aby z konania vystúpila pôvodná žalovaná v 1. rade W. Z., aby na jej miesto vstúpil Z. D., na č. I. 25 sa nachádza ospravedlnenie neúčasti Z. D. s tým, že táto písomnosť datovaná 8.3.2015 je v nej uvedená, že Z. D. previedol nehnuteľnosť kúpnu zmluvou zo dňa 3.3.2015 na nového vlastníka a to obchodnú spoločnosť SVEN-EKO s.r.o., na č. I. 27 a nasledujúcich sa nachádza zápisnica o pojednávaní zo dňa 27.3.2015, na č. I. 29 sa nachádza návrh na zámenu účastníka v konaní o určenie nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním a nariadenie predbežného opatrenia zo strany žalobcov, na č. I. 31 je zápisnica o pojednávaní zo dňa 6.5.2015, na č. I. 33 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 10C/395/2014-33 zo dňa 6.5.2015, ktorým súd pripustil, aby z konania vystúpil žalovaný v 1. rade Z. D. a na jeho miesto vstúpila spoločnosť SVEN-EKO s.r.o., na č. I. 34 sa nachádza výzva na doplnenie návrhu a žiadosť o vydanie predbežného opatrenia zo strany žalobcov, na č. I. 37 sa nachádza uznesenie OS PO č. k. 10C/395/2014-37 zo dňa 27.5.2015, ktorým súd o návrhu na vydanie predbežného opatrenia rozhodol tak, že zakázal žalovaným v 1. a 2. rade predať, darovať alebo inak scudziť predmetné nehnuteľnosti, na č. I. 41 sa nachádza návrh O.. O. D. na spojenie vecí 10C/395/2014 s vecou 15C/394/2014, na č. I. 42 sa nachádza odvolanie O.. O. D. proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia, na č. I. 45 sa nachádza návrh O.. O. D. na uzatvorenie kúpnej zmluvy, na č. I. 46 sa nachádza opravné uznesenie tunajšieho súdu č. k. 10C/395/2014-46 zo dňa 15.6.2015, na č. I. 47 sa nachádza opakovaný návrh na spojenie vecí zo strany O.. O. D., na č. I. 48 sa nachádza zápisnica o pojednávaní z 3.7.2015, na č. I. 51 sa nachádza uznesenie KS PO č. k. 6Co/215/2015-51 zo dňa 22.7.2015, ktorým sa zmenilo napadnuté uznesenie v spojení s opravným uznesením tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia sa zamietol, na č. I. 54 sa nachádza opätovný návrh na spojenie vecí už skôr vedených na tunajšom súde pod sp. zn. 10C/395/2014 a 15C/394/2015, na č. I. 57 sa nachádza stanovisko O.. O. D. k predmetnému konaniu, na č. I. 59 sa nachádza návrh na zmenu účastníka v konaní o určenie nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním s tým, že pôvodní žalobcovia Z. Z. W. A.. A. Z. darovali predmetnú nehnuteľnosť svojej dcére A.. S. Z., X.. Z., ktorá v konaní má vystupovať ako nový žalobca, na č. I. 68 sa nachádza oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia žalovaného v 2. rade pána A. Z. JUDr. Máriou Jenčovou, na č. I. 70 sa nachádza súhlas A.. S. Z. zo vstupom do konania namiesto pôvodných žalobcov, t. j. svojich rodičov pána Z. Z. a pani A.. A. Z., na č. I. 71 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 10C/395/2014-71 zo dňa 5.1.2016, ktorým súd pripustil, aby z konania vystúpili pôvodní žalobcovia v 1. rade pán Z. Z. a v 2. rade A.. A. Z.Á., aby na ich miesto vstúpila A.. S. Z., X.. Z. ako nový žalobca, na č. I. 77 resp. 78 sa nachádzajú listy O.. O. D. adresované pánovi Z. Z. a pani A.. A. Z. s návrhom na uzatvorenie kúpnej zmluvy, na č. I. 79 sa nachádza zápisnica o pojednávaní zo dňa 13.1.2016, na č. I. 81 v zápisnici spomenutej zo dňa 13.1.2016 sa nachádza procesné uznesenie, ktorým bolo vyhlásené dokazovanie za skočené, na č. I. 85 a nasledujúcich sa nachádza vyjadrenie k stanovisku žalovaného v 1. rade zo dňa 1.11.2015 zo strany žalobcov, na č. I. 94 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 10C/395/2014-94 zo dňa 12.4.2016, ktorým bola pripustená zmena petitu žaloby tak ako je v tomto uznesení uvedené, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 3.5.2016, na č. I. 99 sa nachádza návrh žalobkyne A.. S. Z. proti žalovaným v 1. rade SVEN-EKO s.r.o. a 2. rade A. Z., S. na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým by bolo žalovaným zakázané predať, darovať alebo inak scudziť nehnuteľnosti, na č. I. 105 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 10C/395/2014-105 zo dňa 22.2.2017, ktorým sa žalovaným v 1. a 2. rade zakázalo predať, darovať alebo inak scudziť predmetné nehnuteľnosti, na č. I. 107 sa nachádza návrh na zámenu účastníka v konaní o určenie nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním zo strany A.. S. Z. s tým, že žalovaný v 1. rade spoločnosť SVEN-EKO predala svoj spoluvlastnícky podiel na spornej parcele novému vlastníkovi spoločnosti TOBRUK s.r.o., na č. I. 110 sa nachádza súhlas žalovaného v 2. rade s pojednávaním vecí bez prítomnosti s tým, že konštatoval, že 27.3.2017 zrušil plnú moc na zastupovanie JUDr. Márii Jenčovej a súhlasil so zriadením vecného

bremena, nemal k nemu výhrady, na č. l. 112 sa nachádza zápisnica o pojednávaní z dňa 28.3.2017, pričom na č. l. 114 sa nachádza návrh žalobkyne A. S. Z. voči žalovaným v 1. rade TOBRUK s.r.o. a 2. rade A. Z. na vydanie neodkladného opatrenia v tom zmysle, ako už bolo skôr uvedené, aby sa žalovaným v 1. a 2. rade zakázalo predať, darovať alebo inak scudziť a tiež zaťažiť predmetného nehnuteľnosti, na č. l. 118 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 10C/395/2014-118 zo dňa 29.3.2017, ktorým bolo pripustené, aby z konania vystúpil žalovaný v 1. rade SVEN-EKO s.r.o., aby na jeho miesto vstúpila spoločnosť TOBRUK s.r.o., na č. l. 119 sa nachádza uznesenie tunajšieho súdu č. k. 10C/395/2014-119 zo dňa 29.3.2017, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tak, že žalovaní v 1. a 2. rade t. j. spoločnosti TOBRUK s.r.o. a pánovi A. Z. sa zakazuje predať, darovať alebo inak scudziť a tiež zaťažiť právom tretích osôb predmetné nehnuteľnosti, napokon na č. l. 121 sa nachádza predvolanie na dnešné pojednávanie na 02. 05. 2017 o 12:00 hod., na č. l. 124 sa ešte nachádza oznámenie JUDr. Márie Jenčovej o tom, že došlo k odvolaniu plnej moci pre toto konanie zo strany žalovaného v 2. rade pána A. Z. vo vzťahu k JUDr. Márii Jenčovej ako právnemu zástupcovi, na č. l. 126 sa nachádza súhlas žalovaného v 2. rade pána A. Z. s pojednávaním vo veci bez prítomnosti jeho osoby s tým, že súhlasí so zriadením vecného bremena čo opätovne zdôraznil, nemá k nemu výhrady, napokon na č. l. 129 sa nachádza oznámenie O. O. D., že prevzal právne zastúpenie žalovaného v 1. rade, t. j. spoločnosti TOBRUK s.r.o. a zaslal plnú moc zo dňa 27.2.2017 udelenú mu žalovaným.

6. Dňa 2.5.2017 tunajší súd pod č. k. 10C 395/2014-139 vyhlásil rozsudok, v ktorom žalobe vyhovel, teda určil, že žalobkyňa ako vlastníčka parciel T. XX W. T. XX, katastrálne územie F. a každý ďalší vlastníč a užívateľ týchto parciel majú právo zodpovedajúceho vecnému bremenu - právo prechodu, prejazdu a parkovania na parcele T. X/X, ostatné plochy o výmere 52m2, nachádzajúce sa v katastrálnom území F., vytyčenej podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX na parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 486 m2 a parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 836 m2, nachádzajúce sa na LV č. XXX, katastrálne územie F.. Ďalej rozhodol, že žalovaní a každý ďalší vlastníč pozemku, na ktoré sa vzťahuje toto vecné bremeno sú povinní strpieť výkon práva prechodu, prejazdu a parkovania žalobcov cez parcelu T. X/X, ostatné plochy o výmere 52m2 nachádzajúce sa v katastrálnom území F., vytyčenú podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX na parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 486 m2 a parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 836 m2, nachádzajúce sa na LV č. XXX, katastrálne územie F.. Zároveň rozhodol aj o trovách konania.

7. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie pôvodne žalovaný v 1. rade, ktorý namietol nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie. V odvolaní uviedol že odôvodnenie rozsudku je len opisom procesného postupu súdu a absentuje tam jasná a presvedčivá aplikácia príslušných zákonných ustanovení na zistený skutkový stav. Namietal tiež, že z rozsudku nevyplýva, aký je právny titul zakladajúci počiatok plynutia vydržacej doby, pričom namietal záver prijatý súdom z výsluchu svedkov, ktorí sa javia byť nevierohodnými vzhľadom na ich príbuzenstvo so žalobkyňou. Namietal skutočnosť, že súd sa nezaoberal tým, či boli splnené podmienky pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a nebola daná ani odpoveď na otázku, za účinnosti ktorej právnej úpravy došlo ku vzniku tohto práva. Namietal, že z jeho strany nešlo o obštrukčné konanie ohľadom prevodu tejto nehnuteľnosti a takáto okolnosť je bez právneho významu pri posúdení základu nároku. Taktiež namietol, že v konaní nebola vypočutá žalobkyňa a táto neuniesla dôkazné bremeno, a preto nemôže mať úspech vo veci. Nebola vypočutá ani A. A. Z. ako právna predchodkyňa žalobkyne, pričom vecné bremeno musia vydržať obaja manželia titulom ich bezpodielového spoluvlastníctva. Nesúhlasí s rozhodnutím ani vo vzťahu k trovám konania.

8. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že sa stotožňuje so závermi rozhodnutia súdu prvej inštancie. Navrhla napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozsudkom č. k. 21 Co 122/2017-167 zo dňa 21.11.2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol aj o trovách odvolacieho konania.

10. Voči vyššie uvedenému rozsudku Krajského súdu v Prešove podal pôvodne žalovaný v 1. rade dovolanie, pričom navrhol napadnuté rozhodnutie a rovnako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, eventuálne napadnutý rozsudok zmeniť tak, že žaloba bude zamietnutá. Uviedol, že dovolanie podáva „z dôvodov“ uvedených § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP). Dôvodí, že odvolací súd sa nevyrovnal s jeho pre posúdenie veci relevantnými odvolacími námietkami

nejasnosti a zmätočnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a ním ustálený domnelý dôvod dobromyseľného nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu v podobe stavebného povolenia nepodložene, spôsobom nemajúcim oporu vo vykonanom dokazovaní súdom prvej inštancie, „nahradil“ iným titulom, „akousi“ písomnou dohodou medzi pôvodnými vlastníkami dotknutých pozemkov. Dokazovaním nepodloženými úvahami „konštruoval“ odvolací súd nad rámec a dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie aj počiatok plynutia vydržacej doby, jej dovŕšenia a na vec dopadajúcu právnu úpravu. Žalovaný 1/ namieta tiež záver odvolacieho súdu o danosti naliehavého právneho záujmu žalobkyne na ňou žiadanom určení a tiež tvrdí, že určenie práva zodpovedajúce vecnému bremenu sa neprípustne týka iba časti zaťaženej nehnuteľnosti. V závere dovolania pôvodne žalovaný v 1. rade poukázal na „širokú judikatúru slovenských a českých súdov“.

11. Žalobkyňa navrhla dovolanie pôvodne žalovaného v 1. rade odmietnuť.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky po dovolaní podanom žalovaným uznesením č. k. 8 Cdo 129/2018-190 z 11.9.2019 rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušil a vec mu vrátil na nové konania a rozhodnutie spolu s konštatovaním, že v danej veci absentuje vysporiadanie sa s podstatnou okolnosťou, ktorá mohla mať rozhodujúci význam pre rozhodnutie sporu, a to, či právni predchodcovia žalobkyne boli so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľní, že im právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Rozhodnutie súdu, ktoré konštatuje splnenie predpokladov nadobudnutia veci (práva) vydržaním, musí mať základ v dostatočne skutkovo podložených, konkrétnych a vykonaných dokazovaní preukázaných (zistených, potvrdených, nie len možných) skutočnostiach. Predpokladom prijatia záveru súdu o vydržaní musí byť medziiným zistenie, že počas vydržacej doby držiteľ skutočne „bol“ (teda nie iba „mohol byť“) so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí (porovnaj tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/271/2007, 5Cdo/49/2010 a 3Cdo/12/2010).

13. Napokon Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 13 Co 151/2019-201 zo dňa 12.12.2019 zrušil pôvodný rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení najmä uviedol, že je nutné ustáliť od akej okolnosti (túto jednoznačne identifikovať) a či možno odvodiť vstup do dobromyseľnej držby a následne zhodnotiť ďalšie nutné predpoklady vydržania, ak budú tieto splnené možno len vtedy žalobe vyhovieť.

14. Po vrátení veci odvolacím súdom súd prvej inštancie doplnil dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu od ostatného rozhodnutia konštatovaním, že v spise pod sp. zn. 10C/395/2014, t.j. v pôvodnom konaní, sa na č. l. 139 a nasl. sa nachádza rozsudok tunajšieho súdu č. k. 10C/395/2014-139 zo dňa 2.5.2017, ktorým bolo žalobe vyhovené, na č. l. 145 toho istého spisu sa nachádza odvolanie žalovaného proti tomuto rozsudku, na č. l. 157 a nasl. je vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného, na č. l. 167 a nasl. je rozsudok KS PO č. k. 21Co/122/2017-167 zo dňa 21.11.2017, ktorým bol potvrdený vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie, na č. l. 173 a nasl. sa nachádza dovolanie žalovaného proti rozsudku KS PO sp. zn. 21Co/122/2017, na č. l. 185 a nasl. sa nachádza vyjadrenie žalobcu k dovolaniu žalovaného, na č. l. 190 a nasl. sa nachádza uznesenie NS SR č. k. 8Cdo/129/2018-190 zo dňa 11.9.2019, ktorým bol rozsudok KS PO z 21.11.2017 sp. zn. 21Co/122/2017 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie, na č. l. 201 a nasl. spisu 10C/395/2014 sa nachádza uznesenie KS PO č. k. 13Co/151/2019-201 zo dňa 12.12.2019, ktorým bol zrušený pôvodným rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ďalej súd vykoná dokazovanie listinnými dôkazmi oboznámením obsahu spisu v aktuálne prebiehajúcom konaní t.j. v spise sp. zn. 16C/9/2020 konštatovaním, že na č. l. 1 a nasl. sa nachádza už spomínané uznesenie KS PO č. k. 13Co/151/2019-201 zo dňa 12.12.2019, na č. l. 7 a nasl. je vyjadrenie žalobcu k výzve OS PO po dovolacom konaní, na č. l. 10 sa nachádza rozhodnutie Okresného národného výboru - odbor výstavby a úz. plánovania PO zo dňa 3.11.1980 vo vzťahu k umiestneniu stavby, na č. l. 13 sa nachádza oznámenie o začatí stavebného konania a pozvanie na ústne konanie od Okresného národného výboru - odbor výstavby a úz. plánovania PO zo dňa 27.11.1980, na č. l. 14 sa nachádza stavebné povolenie odboru výstavby a úz. plánovania Okresného národného výboru v PO č. K.. XXXX/XX zo dňa 9.12.1980, na č. l. 18 sa nachádza fotokópia súhlasného stanoviska pani A. Z. vo vzťahu k bezodplatnému užívaniu časti jej parcely zo dňa 4.12.1980, na č. l. 19 sa nachádza obrázok s pôdorysom, resp. situačným náčrtom jednotlivých parciel, na č. l. 20 sa nachádza zápisnica o pojednávaní vo veci 10C/395/2014 zo dňa 13.1.2016 so svedeckými výpoveďami, na č. l. 32 sa nachádza plná moc žalobcu v prospech jej zástupcu, pričom zistil tento skutkový stav :

15. Žalobou doručenou súdu dňa 19.11.2014 žalobkyňa, resp. jej právni predchodcovia žiadali, aby súd určil, že žalobcovia ako vlastníci parciel T. XX W. T. XX majú právo zodpovedajúceho vecnému bremenu - právo prechodu, prejazdu a parkovania na parcele T. X/X, ostatné plochy o výmere 52m², nachádzajúce sa v katastrálnom území F., vytýčenej podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX na parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 486 m² a parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 836 m², nachádzajúce sa na LV č. XXX, katastrálne územie F. s tým, že žalovaní (pôvodne žalovaná v 1. rade W. Z. a žalovaný v 2. rade A. Z.) sú povinní strieť výkon práva prechodu, prejazdu a parkovania žalobcov cez parcelu T. X/X, ostatné plochy o výmere 52m² nachádzajúce sa v katastrálnom území F., vytýčenú podľa geometrického plánu č. XXX/XXXX na parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 486 m² a parcelu T. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 836 m², nachádzajúce sa na LV č. XXX, katastrálne územie F..

16. Pôvodne žalovaná v 1. rade W. Z. kúpnu zmluvou zo dňa 2.12.2014 previedla svoj spoluvlastnícky podiel XX/XX z parcely D. T. p. č. X, kat. územie F., ktorá bola pôvodne vedená na LV č. XXXX, na Z. D., E. X.XX.XXXX, I. Z. XXa, XXX XX P.Í..

17. Okresný súd Prešov uznesením č. k. 10 C 395/2014-23 zo dňa 18.2.2015 pripustil zmenu účastníkov konania a to tak, že pôvodne žalovaná v 1. rade W. Z. vystúpila z konania a na jej miesto vystúpil Z. D., I. Z. XXa, XXX XX P..

18. Následne potom Z. D. kúpnu zmluvou zo dňa 3.3.2015 č. vkladu K. XXX/XXXX previedol svoj spoluvlastnícky podiel XX/XX z parcely D. T. Z.. Č.. X, kat. územie F., LV č. XXXX, ktorá bola pôvodne vedená na LV č. XXXX - na spoločnosť SVEN-EKO s.r.o. 913 25 Bobot 176, IČO: 46919350.

19. Okresný súd Prešov uznesením č. k. 10 C 395/2014-33 zo dňa 6.5.2015 pripustil zmenu účastníkov a to tak, že žalovaný v 1. rade Z. D. vystúpil z konania a na jeho miesto vstúpil nový vlastník SVEN-EKO s.r.o. 913 25 Bobot č. 176, IČO: 46919350 ako žalovaný v 1. rade.

20. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 10 C 395/2014-37 zo dňa 27.5.2015 súd vyhovel návrhu vtedajších žalobcov (Z. Z. W. A.. A. Z.) na nariadenie predbežného opatrenia a zakázal žalovaným v 1. a 2. rade predať, darovať, alebo inak scudziť nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v k. ú. S., vedenú na LV č. XXXX, a to parcelu č. X - ostatné plochy o výmere 191 m², a to do právoplatného skončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 10 C 395/2014. Opravným uznesením č. k. 10 C 395/2014-46 zo dňa 15.6.2015 súd opravil v pôvodnom uznesení namiesto k. ú. S. na správne k. ú. F..

21. Po odvolaní podanom právnym zástupcom vtedy žalovaného v 1. rade (SVEN-EKO s.r.o.) odvolací súd uznesením č. k. 6 Co 215/2015-51 zo dňa 22.7.2015 zmenil vyššie uvedené uznesenie v spojení s opravným uznesením tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

22. Právna zástupkyňa žalovaného v 2. rade v písomnom podaní doručenom súdu 10.12.2015 uviedla, že nárok žalobcu považuje za dôvodný, pričom čo sa týka zriadenia vecného bremena nemala výhrady, potrebné je sa zaoberať len otázkou prípadnej odplaty.

23. Uznesením sp. zn. 10C 395/2014-71 Okresného súdu Prešov zo dňa 5.1.2016 aktuálna žalobkyňa nastúpila namiesto svojich rodičov ako žalobca v tomto konaní, t. j. č. k. 10C/395/2014.

24. Písomným podaním doručeným súdu 13.1.2016 právny zástupca žalovaného v 1. rade navrhoval žalobcom, aby spornú parcelu od neho odkúpili za 19,70 eur/m².

25. Na pojednávaní konanom 13.1.2016 vtedy ešte právna zástupkyňa žalovaného v 2. rade uviedla, že z ich strany nie sú výhrady k tomuto návrhu, nakoľko zistili, že tam bol daný súhlas zo strany ich právneho predchodcu s vznikom tohto vecného bremena. Z ich strany sa nebránia ani mimosúdne vyriešenie tohto sporu, ktorý však nie je možný kvôli postojú žalovaného v 1. rade. Súhlasila so žalobou, pričom konštatovala, že zo stavebného povolenia vyplýva, že A. Z., pôvodná vlastníčka parcely nemala námietky proti prejazdu cez vtedy jej parcelu, pričom vedné bremeno sa v tom čase nezapisovalo do katastra nehnuteľností súčasným spôsobom.

26. Zástupca žalobkyne (otec aktuálnej žalobkyne a predchádzajúci žalobca v 1. rade) vypovedal, že súhlas na prechádzanie cez spornú parcelu mali od pani A. Z., čo bolo doriešené aj písomne, ale sa to stratilo. Vedia to potvrdiť svedkovia. V roku 1980 vybudoval otec žalobkyne (pôvodný žalobca v 1. rade) na parcele č. X pevný základ, betón a asfalt, ktorý slúži na prístup od hlavnej cesty, pričom cez tento pozemok žalobcovia prechádzajú od toho roku 1980 bez toho, aby medzi nimi boli nejaké spory. Problémy nastali, až keď sa vo veci angažoval pán D..

27. Vypovedal aj svedok A. E., ktorý je švagrom zástupcu žalobkyne a žalovaného v 2. rade, pričom uviedol, že pán D. im prišiel v podstate vyhrozovať, že ak neodkúpi parcelu č. X, zamedzí im prístup k rodinnému domu. Potvrdil, že nebohá pani A. Z. dala súhlas s prechodom cez jej pozemok ešte jeho manželke a jej rodičom, pričom vychádzali spolu veľmi dobre.

28. Ako svedok vypovedal aj O. Z., ktorý je bratom žalovaného v 2. rade a uviedol, že je najstarší z rodiny a že medzi právnymi predchodcami žalobkyne a jeho rodičmi bola dohoda o užívaní spornej parcely na prechod s tým, že ide len o taký klin, ktorý nemá hodnotu a nikdy do tohto konania medzi predchodcami spory neboli.

29. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 10 C 395/2014-94 zo dňa 12.4.2016 súd pripustil zmenu žaloby tak, ako je uvedené v bode I. a II. výrokovej časti tohto rozsudku.

30. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 10 C 395/2014-105 zo dňa 22.2.2017 súd prvej inštancie o návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol tak, že zakázal žalovaným v 1. a 2. rade (SVEN-EKO s.r.o. a A. Z.) predať, darovať alebo inak scudziť a tiež zaťažiť právom tretích osôb nehnuteľnosť v katastrálnom území F., vedenú Okresným úradom S., katastrálnym odborom na LV XXXX, a to parcelu D. T. Č.. X - ostatné plochy o výmere 191 m², a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10 C 395/2014.

31. Písomným podaním doručeným súdu 27.3.2017 žalovaný v 2. rade súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti, oznámil, že zrušil plnú moc svojej právnej zástupkyne a opätovne uviedol, že súhlasí so zriadením vecného bremena a nemá k nemu výhrady, nakoľko žalobkyňa, resp. jej právni predchodcovia dlhé roky využívali prechod a vjazd k svojim nehnuteľnostiam, pričom svoj postoj ku konaniu navrhol zohľadniť aj pri rozhodovaní o trovách konania.

32. Okresný súd Prešov uznesením č. k. 10 C 395/2014-118 zo dňa 29.3.2017 pripustil zmenu účastníkov a to tak, že žalovaný v 1. rade SVEN-EKO s.r.o. vystúpil z konania a na jeho miesto vstúpil nový vlastník TOBRUK s.r.o. I. Olbrachta 898/3, 911 01 Trenčín, IČO: 50 673 220 ako žalovaný v 1. rade.

33. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 10 C 395/2014-105 zo dňa 29.3.2017 súd prvej inštancie o návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol tak, že zakázal žalovaným v 1. a 2. rade (TOBRUK s.r.o. a A. Z.) predať, darovať alebo inak scudziť a tiež zaťažiť právom tretích osôb nehnuteľnosť v katastrálnom území F., vedenú Okresným úradom S., katastrálnym odborom na LV XXXX, a to parcelu D. T. Č.. X - ostatné plochy o výmere 191 m², a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10 C 395/2014.

34. Na pojednávaní konanom 2.5.2017 za účasti zástupcu žalobkyne (Z. Z.) tento zástupca uviedol, že trvá na podanej žalobe aj v zmysle pripustenia zmeny tejto žaloby v celom rozsahu. V prípade, že by súd žalobe vyhovel v celom rozsahu navrhol, aby súd zaviazal žalovaného v 1. rade na náhradu trov konania v rozsahu 100% zo zaplatených súdnych poplatkov a žiadal nezaviazat' k náhrade trov konania žalovaného v 2. rade, nakoľko tento nikdy nemal výhrady voči predmetnej žalobe a v podstate jej navrhoval vždy vyhovieť.

35. Už po vyhlásení rozsudku na pojednávaní 2.5.2017 ešte právny zástupca žalovaného v 1. rade (TOBRUK s.r.o.) zaslal súdu vyjadrenie, v ktorom v podstate zopakoval svoje argumenty z predchádzajúci písomných podaní, pričom navrhol žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania.

36. Na pojednávaní konanom 3.9.2020 zástupca žalobkyne uviedol, že v predmetnej veci je žalovaným už len spoločnosť TOBRUK s.r.o., nakoľko je vlastníkom spornej nehnuteľnosti už len táto právnická osoba. Uviedol, že sa mu našťastie podarilo nájsť papier - doklad, súhlas pani A. Z. o súhlase s

prejazdom cez predmetný pozemok, ktorý sa mohol niekde pri sťahovaní založiť, avšak objavil ho. Uviedol, že má za to, že podmienky na určenie práva zodpovedajúce vecnému bremenu sú splnené, toto právo je dané, tak ako súd rozhodol v pôvodnom rozsudku. Konštatoval, že v podstate nechápe zmysel tohto sporu zo strany žalovaného. Poznamenal, že vzhľadom na intencie rozhodnutia NS SR bolo potrebné ustáliť od kedy začala plynúť doba pre vydržanie vecného bremena, konštatoval, že vzhľadom na súhlasné stanovisko A. Z., táto doba začala jednoznačne plynúť 4.12.1980. Navrhol žalobe vyhovieť.

37. Právny zástupca žalovaného na tomto pojednávaní uviedol, že je vždy dôsledné zabezpečiť, aby boli dodržiavané práva účastníkov, resp. fyzických a právnických osôb. Ďalej dôvodil, že žalujúca strana sa ani nepokúsila o dohodu s právnym predchodcom žalovaného, aj keď tento mal snahu sa nejakým spôsobom dohodnúť, či už jednorazovou platbou za zriadené vecné bremeno, resp. predajom spornej nehnuteľnosti. Ďalej konštatoval, že neboli predložené žiadne nové dôkazy v priebehu tohto konania, pričom zdôraznil, že zo stavebného konania, ktoré je konaním v správnom súdnictve, resp. je to správne konanie, administratívne, nemôže vzniknúť vydržanie. Vo vzťahu k súhlasnému stanovisku uviedol, že listina o súhlase pani nebohej A. Z. je sfaľovaná, fingovaná, vykonštruovaná, pričom uviedol, ako poznámku, že nevie, kde sa po šiestich rokoch takáto listina našla, resp. spochybnil jej pôvod. Navrhol dokazovanie znaleckým posudkom, pismo znalectvom vo vzťahu k podpisu nebohej pani A. Z., pričom zároveň uviedol, že je to síce aj zbytočné, znalecké dokazovanie, pretože aj súčasný stav postačuje na zamietnutie žaloby. Ďalej konštatoval, že parcela T. X/X v podstate neexistuje, nakoľko po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie, druhej inštancie, dovolacím súdom, takáto parcela právne neexistuje. Poukázal opätovne na rozhodnutie NS ČR 22Cdo/36/2007 s tým, že predmetom vydržania môže byť len celá vec, nie jej časť. Záverom uviedol, že v predmetnej veci nie je základ na vydanie rozsudku týkajúci sa vydržania ako to žaluje žalujúca strana. Dôvodil, že ak druhá strana argumentuje slušnosťou, nie je podľa neho slušné, ak chce niekto chodiť po cudzom pozemku zadarmo. Záverom konštatoval, že sa pridrižiava svojich všetkých doterajších prednesov ako aj argumentácie tak ako tomu bolo v pôvodnom konaní, odvolacom i dovolacom konaní a vzhľadom na uvedené navrhol žalobu zamietnuť a v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania.

38. Súd prvej inštancie na základe vyššie zisteného skutkového stavu právne uzatvára:

39. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ) výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

40. Podľa § 129 ods. 1, 2 OZ držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba. Držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

41. Podľa § 130 ods. 1 OZ ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

42. Podľa § 134 ods. 1 - 3 OZ oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuťnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125). Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

43. Podľa § 151o ods. 1 OZ vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

44. Podľa § 137 písm. c) CSP Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu

45. Na základe zisteného skutkového stavu a vyššie citovaných právnych ustanovení súd prvej inštancie uvádza nasledovné:

46. Je nesporné, že právnym predchodcovia žalobkyne bolo dňa 9.12.1980 vydané Okresným národným výborom v Prešove stavebné povolenie č. K.. XXXX/XX na stavbu rodinného domu, pričom žiaden z účastníkov tohto stavebného konania nemal k stavebnému povoleniu výhrady. Vlastníčkou pozemku parcely T. X/X (parcely č. X), ostatné plochy o výmere 52m², nachádzajúce sa v katastrálnom území F., bola nebohá A. Z., naposledy bytom F. Č.. X, ktorá bola o vyššie uvedenom stavebnom povolení upovedomovaná (č. I. 9 spisu - druhá strana) a nenamietala voči tomuto stavebnému povoleniu v tom, že právní predchodcovia žalobkyne užívali sporný pozemok na prechod k svojim nehnuteľnostiam po dobu viac ako 30 rokov, svedčia aj výpovede svedkov A. E. W. O. Z..

47. V neposlednom rade aj v tom čase právna zástupkyňa žalovaného v 2. rade A. Z. a sám pôvodne žalovaný v 2. rade A. Z. sa viackrát vyjadrili v tom zmysle, že súhlasia so zriadením vecného bremena, pričom žalovaný v 2. rade vo svojich písomných podaniach uvádzal, že žalobkyňa, resp. jej právní predchodcovia dlhé roky využívali prechod a vjazd k svojim nehnuteľnostiam cez parcelu D. - X. V súčasnosti je už vlastníkom celého predmetného pozemku žalovaný - TOBRUK, spol. s.r.o.

48. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996). Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie). <<http://www.najpravo.sk/judikatura/obcianske-procesne-pravo/naliehavy-pravny-zaujem/naliehavy-pravny-zaujem-ako-procesna-podmienka-urcovacej-zaloby.html>>

49. Súd sa zaoberal aj námietkou žalovaného vo vzťahu k oprávnenej držbe, pričom uvádza, že oprávnená držba je v právnom poriadku Slovenskej republiky koncipovaná ako subjektívne právo a zároveň ako právny vzťah, ktorého obsah je vymedzený v § 130 Občianskeho zákonníka. Držba v sebe zahŕňa dve zložky - vôľu nakladať s vecou ako vlastnou (animus possidendi) a faktické ovládanie veci (corpus possessionis). Vôľa nakladať s vecou ako vlastnou je psychický vzťah držiteľa k veci. Ide o subjektívnu stránku držby, o chcenie, vôľu nakladať s vecou ako s vlastnou. Faktickým ovládaním sa nerozumie fyzické ovládanie veci. Nie každú vec totiž možno fyzicky ovládať. Držobná vôľa je vôľa držať vec pre seba a svojím menom, teda nakladať s ňou ako s vlastnou, a corpus possessionis predstavuje nakladanie s vecou. Podstata tohto nakladania (corpus) nie je len v jej fyzickom ovládaní. Corpus possessionis má ten, kto vstupuje ohľadne veci do takých spoločenských vzťahov, ktoré sú všeobecne považované za prejav právnej moci nad vecou, teda za nakladanie s vecou. To je samozrejme ten, kto vec fyzicky ovláda a má ju pre seba. Fyzické ovládanie je však len jedným z možných spôsobov nakladania s vecou, a to už preto, že niektoré veci (napr. nehnuteľnosti) jednoducho fyzicky držať nemožno. Záleží teda na objektívnom spoločenskom posúdení, či niekto - s ohľadom na zvyklosti, skúsenosti a všeobecné názory - nakladá s vecou. To je zjavné najmä pri pozemkoch; držiteľ na pozemok nemusí celé roky vstúpiť, môže ho nechať ladom, a napriek tomu, pokiaľ sa jeho držby nechopí niekto iný, zostáva držiteľom nehnuteľností. (Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 2302/2000 zo dňa 12.9.2002).

50. Čo sa týka dobrej viery držiteľa súd prvej inštancie akcentuje, že podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 207/2005 zo dňa 1.1.2013 „Jedným zo základných predpokladov oprávnenej držby je dobrá viera držiteľa, že mu vec alebo vykonávanie práva patrí. Dobrá viera je psychický stav držiteľa;

takýto držiteľ sa domnieva, že mu vec vlastnícky patrí, hoci v skutočnosti tomu tak nie je. Dobrá viera musí byť podložená konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usudzovať, že toto presvedčenie držiteľa je opodstatnené a musí trvať po celú vydržačiu dobu. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú spravidla skutočnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia veci (práva) a svedčiace o poctivosti nadobudnutia, t.j. tzv. titulu uchopenia sa držby (objektívne oprávnený dôvod nadobudnutia držby). Oprávnená držba sa nemusí nutne opierať o existujúci právny dôvod; postačí, aby bol daný aj domnelý (putatívny) právny dôvod. Pôjde však vždy o to, aby držiteľ bol so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu taký právny dôvod svedčí.

51. Súd prvej inštancie preto mal za to, že právni predchodcovia žalobkyne mali nepretržite v držbe po dobu viac ako 30 rokov predmetný pozemok, cez ktorý sa realizoval prechod, či vjazd a vzhľadom na nižšie uvedený súhlas (súhlasné stanovisko) boli aj s ohľadom na postoj ostatných účastníkov stavebného konania a svedecké výpovede dobromyseľní v tom, že im právo prechodu patrí. V zmysle § 151o OZ preto nadobudli výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním zvlášť v situácii, že vjazd bol a aj v účastnosti je jediným možným prístupom k nehnuteľnostiam žalobkyne.

52. V zmysle pokynu dovolacieho ako aj odvolacieho súdu bolo nutné ustáliť od akej okolnosti (túto jednoznačne identifikovať) a či možno odvodiť vstup do dobromyseľnej držby.

53. Súd prvej inštancie mal za to, že momentom začatia plynutia dobromyseľnej držby bol jednoznačne dátum 4.12.1980, t. j. dátum súhlasného stanoviska (č. I. 18 spisu) A. Z. so zriadením vjazdu cez pozemok parcely č. X v Obci F., ktorého bola v tom čase vlastníčka. Tento súhlas bol daný výslovne pre právnych predchodcov aktuálnej žalobkyne a bol daný bezodplatne. Minimálne od tohto momentu mali právni predchodcovia žalobkyne presvedčenie, že sú vo výkone svojho práva dobromyseľní.

54. Uvedené je potrebné posudzovať aj v kontexte už vypočutých svedkov A. E. W. O.E. Z., rovnako tak v kontexte vyjadrení pôvodne žalovaného v 2. rade A. Z..

55. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na doplnenie dokazovania výsluchom O. Z., pretože tento už vypočutý bol a súd mal za to, že nie je predpoklad, že by do konania vniesol nové skutočnosti. Rovnako tak súd zamietol aj návrh právneho zástupcu žalovaného na doplnenie dokazovania znalcom z odvetvia grafológia vo vzťahu k listine z 4.12.1980 nakoľko mal za to, že dokazovanie v tomto smere by neprineslo žiadne pre spor relevantné skutočnosti spôsobilé objasniť skutkové okolnosti danej veci. Súd tak rozhodol tiež so zreteľom na hospodárnosť konania a nenavyšovanie ďalších trov konania.

56. Súd prvej inštancie podrobil obmedzenie vlastníckych práv strán sporu aj tzv. testu proporcionality, pričom dospel k záveru, že zriadením vecného bremena na pozemku žalovaného v prospech žalobcu je menej významne dotknuté vlastnícke právo žalovaného, ako právo žalobcu, ktorý uvedené má ako jedinú prístupovú cestu k rodinnému domu, ku ktorému by užívanie vlastníckeho práva bez zriadenia vecného bremena, práva prechodu, bolo vylúčené úplne.

57. Na tomto mieste súd považuje za nevyhnutné dať do pozornosti obidvoch sporových strán, že pri posudzovaní súdnej veci dospel k záveru, že problém medzi sporovými stranami je inde a predmetná kauza je len jedným z jeho prejavov. Je na stranách sporu, aby si uvedomili, že ich skutočný problém nedokáže vyriešiť žiadny štátny orgán svojim autoritatívnym výrokom. Žiadne rozhodnutie orgánu verejnej moci stranám sporu nedokáže zabezpečiť pokojné a harmonické spolunažívanie. Nastolenie optimálnej klímy, resp. aspoň znesiteľnosti spolužitia je výlučnou záležitosťou samotných strán sporu. Súd ako štátny orgán môže len apelovať na to, aby sa strany sporu zamysleli nad tým, či im stojí za to venovať svoj čas vytváraniu a živeniu konfliktov. Ani v tomto spore nie je nikto víťazom, ale obidve strany sú tými, ktorí stratili mnoho času, či už nezmyselnými útokmi alebo snahou brániť sa proti nim.

58. Vo všeobecnosti platí, že v medziľudských vzťahoch akéhokoľvek charakteru od druhého môže každý spravodlivo žiadať len to, čo je schopný a hlavne ochotný poskytnúť sám. Ak niekto požaduje pokoj tak musí i sám prispieť k jeho vytvoreniu. Inak sa nevyhneme bludnému kruhu negatívnych reakcií, či odplát (princíp tálionu), ktoré nikdy nič nevyriešia, ale len gradujú nežiaduci stav, ktorý bol vytvorený. Je na každom, aký modus spolužitia zvolí, resp. nastaví. V tomto ohľade existujú v zásade minimálne dve možnosti - buď nájsť spôsob ako s druhými vychádzať a eliminovať riziko vzniku konfliktných situácií alebo zmeniť prostredie pôsobenia, čo však vzhľadom na jednotlivé vlastnícke práva strán sporu ani

nie je žiaduce. Ďalšou zákonitosťou života v spoločnosti je, že každý zodpovedá len za seba - za svoje reakcie, nie za reakcie druhých. V neposlednom rade treba mať tiež na pamäti, že nikto nedokáže ovplyvniť všetko to, čo sa mu deje, môže však ovplyvniť a ovplyvňuje to, akým spôsobom na to reaguje.

59. V nadväznosti na uvedené súd apeluje na obidve strany, aby zvážiac vlastné hodnoty a priority, zvlášť v situácii, že nejde o takpovediac úplne „cudzí“ strany sporu, ale o príbuzných, riešili všetky problémové situácie zmierlivo a snažili sa o to nájsť kompromisy, ktoré im zabezpečia pokojné užívanie ich majetku i korektné vzťahy minimálne na úrovni slušného správania sa a tolerovania toho druhého.

60. Súd preto žalobe vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a právne závery vyhovel.

61. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

62. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

63. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

64. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

65. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, preto má žalobkyňa oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 C.s.p v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.